

Sygn. akt I C 269/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Agnieszka Hreczańska - Cholewa

Protokolant Dorota Nitkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko M. P.

o zapłatę I. zasądza od pozwanego M. P. na rzecz strony powodowej (...) w W. kwotę 21 456 zł (dwadzieścia jeden tysięcy czterysta pięćdziesiąt sześć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 01.11.2012 r. do dnia zapłaty; II. dalej idące powództwo oddala; III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 2 569,36 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 269/13

UZASADNIENIE

Pozwem z 17 grudnia 2012 r. strona powodowa (...) w W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego M. P. kwoty 26424 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 01.11.2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 i nast. ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Pozwany, w okresie od października 2006 r. do października 2012 r., w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą publicznie rozpowszechniał utwory muzyczne chronione przez powodowe stowarzyszenie, nie posiadając ważnej umowy licencyjnej legalizującej takie działanie. Kierowane do pozwanego wezwania do zalegalizowania działań okazały się bezskuteczne. Strona powodowa podnosiła, że stosownie do treści art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych od osoby, która naruszyła autorskie prawa majątkowe można żądać zapłaty potrójnej stawki stosownego wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia. Dochodzona pozwem kwota stanowiła iloczyn należnej stawki opłaty licencyjnej oraz liczby miesięcy bezumownej eksploatacji x 3, według sporządzonego przez inspektora (...) wyliczenia.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 14 stycznia 2013 r., sygn. akt I Nc 877/12 Sąd Okręgowy we Wrocławiu, nakazał pozwanemu M. P., aby zapłacił stronie powodowej kwotę 26.424 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.11.2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.747,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany zakwestionował zasadność roszczenia o zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej trzykrotności wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na

korzystanie z utworu. Pozwany zarzucał, że powód nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że w okresie od października 2006 r. do października 2012 r. pozwany w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą (3 sklepy we W.) publicznie rozpowszechniał utwory muzyczne chronione przez powodowe stowarzyszenie. Pozwany podkreślał, że dowodami takimi nie mogą być załączone do pozwu protokoły kontroli, gdyż wskazują one jedynie na stan zastany przez przedstawicieli powoda w określonym dniu, godzinie oraz miejscu, nie dowodzą one natomiast temu, że przez cały okres objęty pozwem pozwany dokonywał naruszeń praw autorskich w sposób ciągły. Dalej pozwany zarzucał, że powód nie przedstawił dowodów świadczących o tym, że jest od uprawniony do reprezentowania konkretnych autorów wymienionych w protokołach kontroli, w tym w szczególności nie przedstawił stosownych umów o wzajemnej reprezentacji z zagranicznymi organizacjami w odniesieniu do praw autorów zagranicznych. Pozwany podnosił również, że strona powodowa nie wykazała, że odtwarzanie muzyki w zakresie wynikającym z protokołów kontroli nosiło cechy publicznego rozpowszechniania oraz że pozostawało w związku z prowadzoną przez pozwanego działalnością gospodarczą. Zdaniem pozwanego, od strony ekonomicznej samo odtwarzanie przez niego muzyki w prowadzonym lokalu handlowym nie zwiększa jego obrotów.

W załączniku do protokołu rozprawy z 10 maja 2013 r. pozwany podniósł zarzut przedawnienia w odniesieniu do zgłoszonych w pozwie roszczeń za okres od października 2006 r. do października 2011 r. włącznie, w zakresie sklepu pozwanego przy ul. (...) we W.. W ocenie pozwanego termin przedawnienia dochodzonych pozwem roszczeń odszkodowawczych należy liczyć od dowiedzenia się przez powoda o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia, czy w niniejszej sprawie od dat kontroli widniejących na protokołach kontroli sporządzonych przez kontrolerów (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów muzycznych, słownych, słowno – muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych, słownych, muzyczno-słownych i choreograficznych w utworze audiowizualnym min. w zakresie publicznego odtwarzania.

(dowód: odpis KRS powoda k. 8-9, decyzja Ministra Kultury i Sztuki z 23 października 1998r. k. 10-11)

Pozwany M. P., jest przedsiębiorcą, prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. P.. W zakresie teje działalności pozwany prowadzi m. in. trzy sklepy firmowe marki (...) we W. przy ul. (...), przy PL. (...) oraz przy Pl. (...).

(dowód: wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k. 50)

W dniach 31 października 2006 r., 07 lutego 2007 r., 12 lutego 2008 r., 16 listopada 2011 r. oraz 02 sierpnia 2012 r. przedstawiciel (...) dokonał kontroli w lokalu handlowym pozwanego o powierzchni ok. 150 m2, znajdującym się w Centrum Handlowym (...) we W. przy ul. (...).

Kontroler stwierdził, że na terenie sklepu wykorzystywane są utwory słowne, muzyczne i słowno muzyczne przy pomocy radioodbiornika oraz komputera (radio internetowe), a przy tym pracownicy nie wylegitymowali się ważną umową na rozpowszechnianie tych utworów. Protokoły kontroli stwierdzające w/w okoliczności, zobowiązywały osobę prowadzącą działalność gospodarczą w lokalu do zawarcia ze (...) umowy licencyjnej.

(dowód: protokół kontroli z dnia 31.10.2006 r. k.12, protokół kontroli z 07.02.2007 r. k. 13, protokół kontroli z 12.02.2008 r. k. 14, protokół kontroli z 16.11.2011 r. k. 16, protokół kontroli z 02.08.2012 r. k. 17, zeznania świadka R. C., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 10.05.2013 r., min. od 00:18:35 do 00:29:01, zeznania świadka Ł. H., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 10.05.2013 r., min. od 00:30:31 do 00:40:49)

W dniach 24 czerwca 2010 r., 29 listopada 2011 r. oraz 08 października 2012 r. przedstawiciel (...) dokonał kontroli w lokalu usługowym we W., przy Placu (...), w którym znajdował się prowadzony przez pozwanego sklep (...). W trakcie kontroli stwierdzono, że w lokalu tym, w obecności obsługiwanych klientów, wykorzystywane są utwory słowne,

muzyczne i słowno muzyczne przy pomocy radioodbiornika. Pozwany nie miał zawartej umowy na rozpowszechnianie tych utworów. W zaleceniach pokontrolnych każdorazowo wskazywano na konieczność zawarcia ze (...) umowy licencyjnej oraz uiszczania opłat licencyjnych.

(dowód: protokół kontroli z dnia 24.06.2010 r., k. 23, protokół kontroli z 29.11.2011 r. k. 24, protokół kontroli z 08.10.2012 r. k. 25, zeznania świadka R. C., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 10.05.2013 r., min. od 00:18:35 do 00:29:01, zeznania świadka Ł. H., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 10.05.2013 r., min. od 00:30:31 do 00:40:49)

W dniach 01 sierpnia 2012 r. oraz 10 października 2012 r. przedstawiciel (...) dokonał kontroli w lokalu handlowym we W., przy Placu (...), w którym znajdował się prowadzony przez pozwanego sklep (...). W trakcie kontroli stwierdzono, że w lokalu tym, bezumownie wykorzystywane są utwory słowne, muzyczne i słowno muzyczne. W protokołach pokontrolnych zobowiązano pozwanego do zawarcia ze (...) umowy licencyjnej.

(dowód: protokół kontroli z dnia 01.08.2012 r., k. 26, protokół kontroli z 10.10.2012 r. k.27, zeznania świadka R. C., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 10.05.2013 r., min. od 00:18:35 do 00:29:01, zeznania świadka Ł. H., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 10.05.2013 r., min. od 00:30:31 do 00:40:49)

Odtwarzane w lokalach handlowych pozwanego utwory słowno-muzyczne znajdują się pod ochroną (...).

(dowód: wykaz organizacji zbiorowego zarządzania, z którymi (...) ma podpisane umowy o wzajemnej reprezentacji k. 18-22, zidentyfikowany wykaz utworów k. 29, przetłumaczona umowa z 21.05.1971 r. k. 89-90 r., przetłumaczona umowa z 09.10.1986 r. k. 92-94, przetłumaczona umowa z 16.03.1958 r. 95-101)

W następstwie sukcesywnie przeprowadzanych kontroli w lokalach handlowych pozwanego, strona powodowa w pismach z 15 listopada 2006 r., 27 marca 2007 r. oraz 01 grudnia 2011 r. wzywała M. P. do zawarcia umowy licencyjnej i zapłaty tantiem autorskich, pouczając zarazem o podstawach prawnych zgłoszonych żądań.

Pismem z 05 stycznia 2012 r. (...) wezwało pozwanego do zawarcia w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, stosownej umowy licencyjnej legalizującej wykorzystywanie utworów muzycznych i słowno-muzycznych w prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej.

W piśmie z 17 października 2012 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 26.424 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych w okresie od października 2006 r. do października 2012 r. w sklepach (...)we W., przy ul. (...), Pl. (...), Pl. (...), informując, iż brak zapłaty w terminie do dnia 31 października 2012 r. skutkował będzie skierowaniem sprawy na drogę postępowania cywilnego.

(dowód: wezwanie do zawarcia umowy z 05.01.2012 r. k. 30, pismo powoda z 01.12.2011 r. k. 31, wezwanie z 27.03.2007 r. k.32, pismo powoda z 15.11.2006 r. k.33, wezwanie do zapłaty odszkodowania z 17.10.2012 r. k. 34, potwierdzenie nadania pisma k.35)

Wysokość zryczałtowanego miesięcznego wynagrodzenia autorskiego za możliwość publicznego odtwarzania utworów słownych, muzycznych i słowno – muzycznych w sklepach na terenie W. wynosi: dla obiektów o powierzchni od 91 do 100 m² – 73,80 zł, od 101 do 500 m² – na każde rozpoczęte 20 m² – 6,15 zł. Miesięczna stawka wynagrodzenia należnego za lokal przy ul. (...) o powierzchni ok. 150 m² wynosi zatem 92 zł, za lokal przy Pl. (...) o powierzchni 100 m² wynosi 74 zł, natomiast za lokal przy Pl. (...) o powierzchni ok. 80 m² wynosi 68 zł.

(dowód: tabela stawek wynagrodzeń autorskich (...) k.37-38, wyliczenie należności k. 36)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego M. P. kwoty 26.424 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 01.11.2012 r. oraz kosztami procesu tytułem odszkodowania za bezumowne wykorzystywanie przez pozwanego utworów muzycznych, objętych ochroną autorską.

Uzasadniając swoje żądanie strona powodowa twierdziła, iż w okresie objętym pozwem pozwany, prowadząc działalność gospodarczą, rozpowszechniał w trzech punktach handlowych we W. przy ul. (...), Pl. (...) oraz Pl. (...), utwory muzyczne, nie mając zawartej umowy licencyjnej, legalizującej takie działania.

W toku procesu pozwany kwestionował zasadność zgłoszonego w pozwie żądania, podnosząc m in. zarzut braku legitymacji czynnej strony powodowej oraz braku udowodnienia wysokości roszczenia. Pozwany podniósł również zarzut przedawnienia w zakresie roszczeń powoda za okres od października 2006 r. do października 2011 r.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii legitymacji czynnej strony powodowej wskazać należy, iż (...) jest organizacją która reprezentuje i udziela pomocy zrzeszonym w niej autorom, a także chroni prawa autorskie autorów zagranicznych, o ile wynika to z umów z odpowiednimi stowarzyszeniami zagranicznymi lub z przejęcia pod ochronę poszczególnych autorów zagranicznych i innych uprawnionych. Organizacja ta działa na podstawie zezwolenia Ministra Kultury i Sztuki, które obejmuje zbiorowe zarządzanie prawami m in. do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych na takich polach eksploatacji jak utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne odtwarzanie itp. Strona powodowa jest zatem organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 i nast. ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a tym samym ma prawo wytaczania powództw przeciwko podmiotom naruszającym prawa autorskie twórców. Zgodnie z art. 105 ust. 1 cytowanej ustawy domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie.

W ocenie Sądu na gruncie niniejszej sprawy strona powodowa wykazała, że eksploatowane przez pozwanego utwory muzyczne pozostają pod ochroną (...). Na powyższe wskazują przedłożone przez powoda dokumenty w postaci wykazu zagranicznych organizacji zbiorowego zarządzania oraz zawartych z tymi organizacjami umów o wzajemnej reprezentacji z 16.03.21958 r., 09.10.1986 r. oraz 21.05.1971 r.

Przesądżając kwestię istnienia legitymacji strony powodowej do wytoczenia przedmiotowego powództwa w dalszej kolejności należy stwierdzić, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza okoliczność, że w lokalach znajdujących się we W., przy ul. (...), pl. (...) i Pl. (...), doszło do naruszenia praw chronionych ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez rozpowszechnianie utworów muzycznych (ujętych w protokołach kontroli), bez wymaganej prawem stosownej licencji. Przy czym wskazać należy, że utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie (art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy). Opisany stan rzeczy ujawniło szereg kontroli przeprowadzonych przez przedstawicieli (...) w sklepach odzieżowych pozwanego. Kontrole te odbywały się cyklicznie w poszczególnych placówkach handlowych, w tym: w lokalu przy ul. (...) począwszy od 31 października 2006 r., następnie 07 lutego 2007 r. 12 lutego 2008 r., 16 listopada 2011 r. oraz 02.08.2012 r., w lokalu przy pl. (...) w dniach 24 czerwca 2010 r., 29 listopada 2011 r. i 08 października 2012 r., natomiast w lokalu przy Pl. (...) w dniach 01.08.2012 r. oraz 10 października 2012 r.

Z każdej ze wspomnianych kontroli inspektorzy podejmujący czynności w imieniu strony powodowej, sporządzili stosowne protokoły, które potwierdzają okoliczność, iż w sklepach pozwanego w trakcie kontroli wykorzystywane były utwory słowne, muzyczne i słowno-muzyczne, objęte ochroną powodowego stowarzyszenia.

Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków R. C. oraz Ł. H. wynikało, że odtwarzana w lokalach muzyka słyszalna była dla klientów sklepu za pomocą głośników zlokalizowanych w każdym rogu pomieszczenia. Utwory, które w trakcie pobytu inspektorów odtwarzane były w omawianych lokalach, zostały zidentyfikowane w centrali oraz

ujęte w protokołach pokontrolnych. Ponadto świadkowie zeznali, że w trakcie kontroli zdarzało się, że w lokalach były obecne osoby postronne, a zatem odtwarzane wówczas utwory muzyczne znajdowały się w zakresie percepcji każdego z potencjalnych klientów sklepu, który w danym momencie wszedłby do środka. W ocenie Sądu, z uwagi na fakt, iż kontrole odbywały się w przedmiotowych lokalach kilkakrotnie oraz w sposób niezapowiedziany, istnieje domniemanie faktyczne, że w rozważanym okresie w taki sam sposób utwory te były odtwarzane każdego dnia. Za takim stanowiskiem przemawiają nadto zasady doświadczenia życiowego, które pozwalają przyjąć, iż w większości sklepów odzieżowych (w tym szczególnie w sklepach zlokalizowanych w galeriach handlowych) w godzinach otwarcia placówki handlowej odtwarzana jest muzyka słyszalna dla klientów. Należy podkreślić w tym miejscu, iż samo „rozpowszechnianie utworu” oznacza taką sytuację, w której utwór jest dostępny dla nieograniczonej liczby osób, co może oznaczać również, że w konkretnej chwili utwór może znajdować się poza zasięgiem percepcji jakichkolwiek odbiorców bądź docierać do ich niewielkiego grona. Sama zatem możliwość zapoznania się z tworem muzycznym przez osoby trzecie jest wystarczająca dla przyjęcia, iż doszło do jego rozpowszechnienia.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, stwierdzić należało, że w okresie od października 2006 r. do października 2012 r. w związku z prowadzoną przez pozwanego działalnością gospodarczą w lokalach położonych we W., przy ul. (...), pl. (...) i Pl. (...) publicznie rozpowszechniane były utwory muzyczne chronione przez powodowe stowarzyszenie, bez ważnej umowy licencyjnej legalizującej takie działanie. Jak już wspomniano powyżej, eksploatowane w trakcie kontroli utwory muzyczne pozostają pod ochroną (...), na podstawie umów o wzajemnej reprezentacji z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania.

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne zdaniem Sądu pozwalały przyjąć, iż w realiach rozpoznanej sprawy wyczerpane zostały przesłanki odpowiedzialności pozwanego za naruszenie majątkowych praw autorskich. Zgodnie bowiem z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, będącym podstawą prawną dochodzonego roszczenia, uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż jak się przyjmuje w orzecznictwie, naruszenie zawinione w rozumieniu przepisu art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, to naruszenie popełnione zarówno z winy umyślnej, jak i nieumyślnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 września 2012 r., I ACa 595/12, LEX nr 1220558).

Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, strona powodowa wielokrotnie wzywała pozwanego do zaniechania naruszeń praw autorskich do utworów objętych pozwem, poprzez zawarcie umowy licencyjnej oraz zapłatę stosownego wynagrodzenia. Pozwany miał zatem świadomość ciężącego na nim obowiązku zawarcia umowy licencyjnej, jednakże ostatecznie obowiązku tego nie dopełnił. Fakt licznych kontroli prowadzonych w placówkach handlowych pozwanego oraz ilość kierowanych do pozwanego wezwań do zalegalizowania swoich działań, zdaniem Sądu, uprawnia do stwierdzenia, iż naruszenie przez M. P. w rozważanym okresie praw autorskich twórców, których interesy reprezentuje strona powodowa, było ze strony pozwanego, zawinione. Na podstawie przepisu art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych istniały zatem – co do zasady - podstawy do obciążenia pozwanego M. P. należnym stronie powodowej wynagrodzeniem w wysokości trzykrotnej stawki obowiązującej za wyrażenie zgody na publiczne odtwarzanie utworów słownych, muzycznych i słowno – muzycznych.

Dokonując oceny zgłoszonego w pozwie żądania Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia o zapłatę odszkodowania za okres od października 2006 r. do października 2011 r. w odniesieniu do sklepu przy ul. (...) we W..

Podkreślić należy, że w orzecznictwie przeważa pogląd, zgodnie z którym roszczenia przewidziane w art. 79 ust. 1 pkt 3b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych przedawniają się według reguł przewidzianych w art. 442¹ k.c. (do dnia 10 sierpnia 2007 r. uchylony art. 442 k.c.). Za takim stanowiskiem

przemawia w szczególności odszkodowawczy i deliktowy charakter wspomnianych roszczeń, pozaumowny charakter odpowiedzialności podmiotu naruszającego autorskie prawa majątkowe w sposób bezprawny, odesłanie do "zasad ogólnych", obiektywizacja odpowiedzialności naruszającego i nasilenie elementów represyjności charakterystyczne dla odpowiedzialności deliktowej, a także współprawstwo deliktowe kilku podmiotów naruszających majątkowe prawo autorskie (art. 422 k.c.). W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CSK 633/10 (OSNC 2012, nr 3, poz. 37) wyraźnie wskazano, że odpowiedzialność przewidziana w art. 79 prawa autorskiego jest odpowiedzialnością deliktową z racji bezprawnego wkroczenia w cudze prawo wyłączne. Roszczenie o wynagrodzenie jest alternatywą odszkodowania na zasadach ogólnych, ma charakter strictly odszkodowawczy i nie zależy od wykazania wysokości poniesionego uszczerbku. Na deliktowy charakter omawianej odpowiedzialności wskazano także w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r., V CSK 56/11 (niepubl.) i z dnia 8 marca 2012 r., V CSK 102/11 (niepubl.).

Przechodząc na grunt art. 442¹ k.c. wskazać należy, iż przepis ten w §2 stanowi, że, w przypadku gdy szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa, bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Poprzednio obowiązująca regulacja art. 442 §2 k.c. ustanawiała dziesięcioletni termin przedawnienia tego rodzaju roszczeń.

Mając na uwadze fakt, iż działania polegające na zawinionym, bezumownym rozpowszechnianiu cudzych utworów muzycznych, objętych ochroną autorską, stanowią przestępstwo stypizowane w art. 116 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, należało stwierdzić, iż roszczenia odszkodowawcze zgłoszone w pozwie przedawniają się z upływem 20 lat od daty popełnienia przestępstwa. Zauważyć bowiem należy, iż stosownie do art. 116 cytowanej ustawy, kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór muzyczny w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Czynność sprawczą określono w powołanym przepisie jako „rozpowszechnianie”. W określeniu tym kryje się intencja sprawcy, którą jest uczynienie utworu powszechnie znanym i w tym celu udostępnienie go innym osobom. Rozpowszechnieniem będzie zatem przedstawienie utworu, jego nadanie lub artystyczne wykonanie w taki sposób, że może się z nim zapoznać bliżej nieokreślona liczba osób, np. przez emisję radiową, w tym przez radiowęzeł lokalny, emisję telewizyjną, w tym przez sieć kablową lub przekaz satelitarny, Internet, koncert, występ, wystąpienie, przedstawienie, referat, wystawę, plakatowanie, okazywanie, rozdawanie lub rozsyłanie ulotek (zob. Zbigniew Ćwiakalski [w:] Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, red. J. Barta, R. Marcinkiewicz, Lex 2011, wyd. 5).

W świetle przytoczonych poglądów oraz poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych zdaniem Sądu należało uznać, iż działanie pozwanego, polegające na bezumownym wykorzystywaniu utworów muzycznych w prowadzonej przez siebie sieci sklepów (...) na terenie W., stanowiły zarazem czyn zabroniony przewidziany w art. 116 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Konsekwencją powyższego było przyjęcie, iż wywodzone z opisanych działań roszczenia odszkodowawcze powoda przedawniają się z upływem 20 lat, nie zaś, jak wskazywał pozwany, 3 lat. Z tych względów, podniesiony zarzut przedawnienia części dochodzonego roszczenia należało uznać za bezzasadny.

Dokonując oceny wysokości zgłoszonego żądania Sąd stanął na stanowisku, iż przedstawione stroną powodową dowody jedynie częściowo pozwalały na ustalenie wysokości „stosownego wynagrodzenia”, będącego podstawą do wyliczenia należnego jej roszczenia odszkodowawczego.

Jak wynikało z załączonego do pozwu wyliczenia (k.36) strona powodowa dochodziła odszkodowania w kwocie 24.424 zł z tytułu bezlicencyjnego odtwarzania utworów muzycznych w lokalach handlowych M. P., w tym: kwoty 19.596 zł za okres od października 2006 r. do sierpnia 2012 r. – za lokal przy ul. (...), kwoty 6.216 zł za okres od lipca 2010 r. do października 2012 r. – za lokal przy pl. (...), oraz kwoty 612 zł za okres od sierpnia 2012 r. do października 2012 – za lokal przy pl. (...).

Na poparcie swojego żądania strona powodowa przedłożyła tabelę stawek wynagrodzeń autorskich (...) za publiczne odtwarzanie utworów z nośników dźwięku za pomocą urządzeń służących do odbioru programów radiowych w

obiektach handlowych. Z treści tejże tabeli wynika, iż została ona zatwierdzona uchwałą Zarządu (...) w dniu 26 marca 2008 r., a zatem wedle Sądu, przewidziane w niej stawki mogą służyć ustaleniu należnego stronie powodowej odszkodowania jedynie za naruszenie praw autorskich, które nastąpiło po tej dacie. Z tych względów nie sposób odnieść tych stawek do objętego pozwem roszczenia za okres od października 2006 r. do marca 2008 r. Z uwagi na to, iż strona powodowa nie zaferowała żadnego materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie wysokości stawek obowiązujących przed 26 marca 2008 roku, roszczenie za okres poprzedzający tę datę należało oddalić, jako nieudowodnione. W konsekwencji oddalono żądanie w kwocie 4968 zł tytułem odszkodowania naliczonego odnośnie sklepu przy ul. (...) we W. za okres od października 2006 r. do marca 2008 r.

W pozostałym zakresie Sąd stanął na stanowisku, iż strona powodowa należycie wykazała wysokość roszczenia, które wyliczone zostało w oparciu o obowiązujące u powoda stawki wynagrodzeń autorskich ustalone dla obiektów handlowych. Zgodnie z przedłożoną tabelą, wysokość zryczałtowanego miesięcznego wynagrodzenia autorskiego za możliwość publicznego odtwarzania utworów słownych, muzycznych i słowno – muzycznych w sklepach na terenie W. wynosi: dla obiektów o powierzchni od 91 do 100 m² – 73,80 zł, od 101 do 500 m² – na każde rozpoczęte 20 m² – 6,15 zł. Miesięczna stawka wynagrodzenia należnego za lokal przy ul. (...) o powierzchni ok. 150 m² wynosi zatem 92 zł, za lokal przy pl. (...) o powierzchni 100 m² kwotę 74 zł, natomiast za lokal przy pl. (...) o powierzchni ok. 80 m² kwotę 68 zł.

W ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom pozwanego, przyjęty przez stronę powodową sposób wyliczenia roszczenia odszkodowawczego, odwołujący się do stawek zatwierdzonych przez władze stowarzyszenia, był prawidłowy i zgodny z brzmieniem art. 79 ust. 1 pkt 3 lit.b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Zawarte w tym przepisie sformułowanie „stosowne wynagrodzenie” oznacza bowiem takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby podmiot prawa autorskiego (lub praw pokrewnych), gdyby pozwany zawarł z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2004 r., II CK 90/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 66). Nie ulega wątpliwości, iż stosowne wynagrodzenia ustalane pomiędzy pozwanym a reprezentantem twórców w Polsce – powodem następowałyby na podstawie stawek zatwierdzonych przez władze stowarzyszenia, na które pozwany zasadniczo musiałby się zgodzić. Oczywiście niewykluczone jest, że w toku stosownych negocjacji i w ramach możliwej elastyczności powoda, między stronami mogłyby zostać wynegocjowane niższe stawki, aniżeli przyjęte w obowiązujących tabelach. Okoliczności takiej jednak pozwany w żaden sposób nie wykazał, a w tym zakresie to właśnie na nim spoczywała inicjatywa dowodowa. Skoro zatem w niniejszej sprawie nie doszło do skutecznego podważenia adekwatności przyjętych stawek w stosunku do stosowanych u powoda stawek, należało uznać, iż ustalenie odszkodowania jako trzykrotności należnego wynagrodzenia było poprawne i nie naruszało przepisów prawa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w punkcie I. sentencji wyroku zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 21.456 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01 listopada 2012 r. do dnia zapłaty. Kwota ta stanowiła iloczyn ilości miesięcy (84) oraz trzykrotności stawki odpowiedniej dla poszczególnych sklepów prowadzonych przez pozwanego, która zróżnicowana była w zależności od powierzchni handlowej. Dla sklepu przy ul. (...) Sąd uwzględnił roszczenie w kwocie 14.628 zł (53 miesiące x 276 zł [tj. 92 zł x 3]), dla sklepu przy pl. (...) w kwocie 6216 zł (28 miesięcy x 222 zł [tj. 74 zł x 3]), dla sklepu przy pl. (...) w kwocie 612 zł (3 miesiące x 204 zł [tj. 68 zł x 3]).

Roszczenie odsetkowe znajdowało podstawę w art. 481 k.c. w zw. z art. 476 k.c. Data początkowa naliczania odsetek wynika z wezwania do zapłaty z dnia 17 października 2012 r. (k.34), w którym strona powodowa wyznaczyła pozwanemu ostateczny termin spełnienia świadczenia do dnia 31 października 2012 r. Od 01.11.2012 r. pozwany pozostaje zatem w opóźnieniu w zapłacie kwoty dochodzonej pozwem.

W punkcie II. sentencji wyroku, z przyczyn omówionych powyżej, Sąd oddalił powództwo w zakresie kwoty 4968 zł tytułem odszkodowania naliczonego odnośnie sklepu przy ul. (...) we W. za okres od października 2006 r. do marca 2008 r.

Orzeczenie o kosztach procesu wydano w oparciu o treść art. 100 k.p.c. Zgodnie z jego treścią, w razie częściowego uwzględnienia żądań koszty procesu mogą zostać stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie strona powodowa wygrała sprawę w 81% i w takim zakresie należało rozdzielić między stronami koszty procesu.

Na koszty poniesione przez powoda koszty składały się: opłata od pozwu w kwocie 1322 zł oraz koszty zastępstwa procesowego powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 2417 zł, co daje ogółem kwotę 3739 zł. Pozwany poniósł natomiast koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2417 zł. Uwzględniając zatem procentowy wynik sporu, Sąd w punkcie III. sentencji wyroku zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 2569,36 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.